യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 73

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏവംവ്-വിചാരയാ ദൃഷ്ട്യാ/ ദ്വൈത+ത്യാഗേന രാഘവ .
സ്വഭാവഃഫ് പ്രാപ്യതേ തജ്-ജ്ഞെസ്/
തജ്-ജ്ഞെ+ശ്ചിന്താ/മണി+ര്യഥാ .. 1

അഥേമാ-മപരാംൻ ദൃഷ്ടിം ശ്രൃണു രാമാ-നയാ യഥാ .
ദൃശ്യ+സ്യാ+ത്മാന-മചലം ഭവി+ഷ്യസി ച ദിവ്യ-ദൃക് .. 2

അഹംങ്/ ഖമഹ-മാദി+ത്യോ ദിശോ്ഹ-മഹമ+പ്യധഃ .
അഹംൻ ദൈത്യാ/ അഹംൻ ദേവാ/ ലോകാ+ശ്ചാഹ/മഹം മഹഃ .. 3

അഹംൻ തമോ്ഹ-മ+ഭ്രാണി ഭൂഃസ് സമു+ദ്രാദികംൻ ത്വഹമ് .
രജോ വായു-രഥാ+ഗ്നിശ്ച ജഗത്-സർവ-മിദംൻ ത്വഹമ് .. 4

ജഗ+ത്ത്രയേ്ഹം സർവത്ര യ ആത്-മൈവ കിലാ+സ്ഥിതഃ .
കോ്ഹംങ് കിമന്യദ്-ദേഹാദി+ ദ്വിത്വ-മേകസ്യ കീദൃശമ് .. 5

ഇതി നിശ്ചയ-വാന+ന്തർ/ഭൂത-മാ+ത്മ/തയാ ജഗത് .
പശ്യ ഹർഷ-വിഷാ-ദാ+ഭ്യാംൻ നാവശഃഫ് പരിഭൂയസേ .. 6

തന്മയേ്+സ്മിൻകില ജഗ/+ത്യഖിലേ സംസ്ഥിതേ്നഘ .
കിമാ+ത്മീയം പരംങ് കിം സ്യാത്/കമലേ+ക്ഷണ ക+ഥ്യതാമ് .. 7

കിംൻ തജ്-ജ്ഞ+വ്യതി-രേകേണ വിദ്യതേ യദുപാ-ഗതമ് .
ഹർഷ-മേതു വിഷാദംവ് വാ വിഷാദേ+ ജ്ഞോ ജഗ+ന്മയഃ .. 8

അഹംങ്-കാര-ദൃശാ-വേതേ സാ+ത്ത്വികേ+ ദ്യേ്തി-നിർമലേ .
ത+ത്ത്വ+ജ്ഞാനാത്/പ്രവർ/തേതേ മോ+ക്ഷദേ പാരമാർ/ഥികേ .. 9

പരോ്ണുഃസ് സകലാ-തീത-രൂപോ്ഹംഞ് ചേത്യഹംങ്-കൃതിഃ .
പ്രഥമാ സർവ-മേവാഹ/മി+ത്യ+ന്യോ+ക്താ രഘൂദ്വഹ .. 10

അഹംങ്-കാര-ദൃഗ+ന്യാ തു തൃതീയാ വിദ്യതേ്നഘ .
ദേഹോ്ഹ-മിതി താംവ് വിദ്ധി ദുഃഖാ-യൈവ ന ശാന്തയേ .. 11

അഥ ചൈതത്-ത്രയമപി+ ത്യ+ക്ത്വാ സകല-സിദ്ധയേ .
യ+ച്ഛേഷംൻ തദുപാ/ലമ്ബ്യ തിഷ്ഠാ/വഷ്ടബ്ധ-തത്പരഃ .. 12

സർവാ-തീത+സ്വരൂപോ്പി സർവ-സ+ത്താതി-ഗോ്പി ച .
അസത്താ-പൂരിത-ജഗ-ദസ്ത്യേ-വാത്മാ+ പ്രകാശകഃ .. 13

സ്വാനു-ഭൂ+ത്യൈവ പ+ശ്യാശു സ ഏവാസി സദോദിതഃ .
ആശയം ഹൃദയ+ഗ്രന്ഥിംൻ ത്യജ ത+ത്ത്വ/വിദാംവ്-വര .. 14

നാ+ത്മാസ്/ത്യനു-മയാ രാമ/ ന ചാപ്ത-വചനാ-ദിനാ .
സർവദാ സർവഥാ സർവം സ+ പ്രത്യക്ഷോ്ഽനു-ഭൂതിതഃ .. 15

യദിദം സ്പർശനം സ്പന്ദംങ് കിംചിദ്-യത്-സംവ്-വിദാ+ദ്യപി .
തത്സർവ-മാത്മാ ഭഗവാ+ന്ദൃശ്യ-ദർശന-വർജിതഃ .. 16

ന സന്നാ-സന്നസൗ ദേവോ നാണുർ/നാപി മഹാ-നസൗ .
നാ+പ്യേതയോർ/ദൃശോർ/മധ്യം/ സ ഏവേദംഞ്ച സർവതഃ .. 17

സ ഏവ ചൈവംവ് വദതി സ ച വ+ക്തുംൻ ന യു+ജ്യതേ .
ന-ത/ദ+ന്യ-ദിദംൻ താത പശ്യാ+ത്മാന-മനാ-മയമ് .. 18

നാത്മായ-മയ-മ+പ്യാ+ത്മാ സംഞ്ച്.ജ്ഞാഭേദ ഇതി+ സ്വയമ് .
തേനൈവ സർവ-ഗതയാ ശ+ക്ത്യാ+ സ്വാത്മനി കല്പിതഃ .. 19

സംസ്ഥിതഃസ് സ ഹി സർവത്ര+ ത്രിഷു കാലേഷു ഭാസ്കരഃ .
സൂക്ഷ്മ+ത്വാത്-സുമഹ+ത്ത്വാച്ച കേവലംൻ ന വിഭാ+വ്യതേ .. 20

സത്-സ്വനന്ത-പദാർ/ഥേഷു ജീവ+ത്വേനാഭി-ബിമ്ബതി .
ആത്മാ പുര്യ+ഷ്ടകാ/ദർശേ+ സ്വഭാവ-വശതഃസ് സ്വതഃ .. 21

പുര്യ+ഷ്ടകോ-ദയാ-ദേവ+ സ്വയ-മാത്മാനു-ഭൂയതേ .
സർവദാ സർവ-സംസ്ഥഃഖ് ഖേ/ ഘനാ+സ്പന്ദാ-ദിവാ-നിലഃ .. 22

ചിദാ+ത്മാ സർവഗോ+ വ്യാപീ/ ന+ക്വ/ചി+ന്നാമ സംസ്ഥിതഃ .
യദ്വത്-സർവ-പദാർഥാനാം സ+ത്താ ത+ദ്വ+ന്മഹേ+ശ്വരഃ .. 23

സതി പു+ര്യഷ്ടകേ തസ്മിഞ്ച്-ജീവഃസ് സ്ഫുരതി നോപലേ .
സതി വായാ-വിവ രജഃസ്/ സതി ദീപ ഇവേ+ക്ഷണമ് .. 24

ഇയം പു+ര്യഷ്ടകേ+ സ്വേച്ഛാ+ സ്വാത്മ+ന്യേവാ+ത്മനി+ സ്ഥിതേ .
സതി+ സ്ഫുര+ത്യ+ഭ്യു-ദിതേ/ ഭാനാ-വിവ ജനൈഷണാ .. 25

യദി സൂര്യേ+ സ്ഥിതേ+ വ്യോമ്നി താദൃശോ-ചിത-സംസ്ഥിതിഃ .
നശ്യതി+ വ്യവ-ഹാരോ്ഽയം ഭാസ്കരേ തത്/കിമാ-ഗതമ് .. 26

യ+ദ്യാത്മനി+ സ്ഥിതേ ദേവേ തത്-സത്താ ലബ്ധ-സംസ്ഥിതിഃ .
ദേഹോ നാശ-മുപാ-യാതി തത്കിംൻ നഷ്ട-മിഹാ-ത്മനി .. 27

ന ജായതേ ന+ മ്രിയതേ/ നാദ+ത്തേ നാഭി-വാഞ്ഛതി .
ന മുക്തോ ന ച ബദ്ധോ്ഽയ/മാത്മാ സർവസ്യ സർവദാ .. 28

ആത്മാ+പ്രബോധാ+ഭ്യുദിതാ/ നിരാ+ത്മന്യാ+ത്മതാംങ്ങ് ഗതാ .
സർപ-രജ്ജു+ഭ്രമാ-കാരാ+ ഭ്രാന്തിർ/ദുഃഖായ കേവലമ് .. 29

അനാദി+ത്വാന്ന ജാതോ്യ/മജാത+ത്വാന്ന നശ്യതി .
ആ+ത്മാ+ത്മ+വ്യതി-രിക്തംൻ തു/ നാഭി-വാഞ്ഛത്യ-സംഭവാത്.. 30

ദിക്കാലാ+ദ്യനവ+ച്ഛേദാൻ-ന ബ+ദ്ധോ്യയംങ്ങ് കദാചന .
ബന്ധാഭാവേ+ക്വ മുക്തിഃസ്- സ്യാ/ദമോക്ഷ+സ്തേന സംസ്ഥിതഃ .. 31

ഏവംങ്ങ്-ഗുണ-വിശിഷ്ടോ്യ-മാത്മാ സർവസ്യ രാഘവ .
അവിചാര-വശാ+ന്മൂഢോ ലോകോ്യയം പരി-രോദിതി .. 32

സമ്യഗാ-ലോകിതാ-ശേഷ/പൂർവാ-പര-ജഗത്/ക്രമഃ .
മാ ശോകംങ്ങ് ഗച്ഛ സുമതേ മൗർ/ഖ്യോപ-ഗത-ലോക-വത് .. 33

ദ്വേ ഏവ കലനേ+ ത്യക്ത്വാ മോക്ഷ-ബ+ന്ധാത്മികേ യഥാ .
വിദുഷാ+ വ്യവ-ഹർതവ്യംയ് യ+ന്ത്ര-ണേവാ+ത്മ/മൗനിനാ .. 34

ന മോക്ഷോ നഭസഃഫ് പൃഷ്ഠേ ന പാതാലേ ന ഭൂതലേ .
മോക്ഷോ ഹി ചേതോ വിമലം സമ്യഗ്/ജ്ഞാന-വിബോധി-തമ് .. 35

സകലാ-ശാസ്ത്ര-സംസ+ക്ത്യാ യത്-സ്വയംഞ്ച് ചേതസഃഹ ക്ഷയഃ .
സ മോക്ഷ-നാമ്നാ കഥിതസ്/തത്ത്വ+ജ്ഞൈ/രാത്മ-ദർശിഭിഃ .. 36

യാവത്-പ്രബോധോ വിമലോ നോദിതസ്/താവ-ദേവ സഃ .
മൗർഖ്യാദ്-ദീനതയാ രാമ/ ഭ+ക്ത്യാ മോ+ക്ഷോഭി-വാഞ്ഛ്യതേ ..37

പരം പ്രബോധ-മാസാദ്യ /ചിത്തേ ചിത്ത+ത്ത്വതാംങ്ങ് ഗതേ .
ദശ മോക്ഷാ ന വാഞ്ഛ്യ+ന്തേ കിമു-ത്തൈകോ ഹി മോക്ഷകഃ .. 38

അയം മോക്ഷസ്/ത്വയം ബന്ധഃഫ്/ പേലവാംങ്ങ് കലനാ-മിതി .
പരി+ത്യ+ജ്യ മഹാ+ത്യാഗീ/ സ+ത്വ-മേവ ഭവാ-ഭവ .. 39

പരി-ഗലിത-വികല്പനാം പ്രയാതഃസ്
സഗര-സുതൗഘ-നിഖാത-മേഖ-ലാങ്കമ് .
അവനി-വലയ-മന്ത-രസ്ത-സങ്ഗശ്-
ചിരമനു-പാലയ സർവദോ/ദിത+ശ്രീഃ .. 40

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ+ സ്വാത്മ-വിചാരോ
നാമ+ ത്രി/സപ്തതി-തമഃസ് സർഗഃ .. 73 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.11.2023